

Syllabusi

UNIVERSITETI I PRISHTINËS
UNIVERSITY OF PRISHTINA

Fakulteti i Shkencave Matematike-Natyrore
Departamenti i Kimisë

<i>Titulli i kursit (lëndës mësimore) :</i>	Kimia Organike III
<i>Niveli dhe lloji i kursit</i>	Bachelor / obligative
<i>Viti i studimeve dhe semestri:</i>	Viti III (Sem. V)
<i>Numri i orëve në javë:</i>	(2 + 4)
<i>Kodi ose shifra e lëndës:</i>	(k-129)
<i>Vlera në kredi ECTS :</i>	(7)
<i>Koha/lokacioni :</i>	Salla 1 dhe amfiteatri, (Sipas orarit në tabelën e shpalljeve),
<i>Mësimdhënësi i kursit::</i>	Prof. Dr. Ramiz Hoti, Profesor i asocuar
<i>Zyra:</i>	Departamenti i Kimisë FSHMN (Kab. 23)
<i>Mobil:</i>	044 271 068
<i>e-mail:</i>	ramizhoti@yahoo.com
<i>Konsultimet me studentë :</i>	E mërkurë(10³⁰-12⁰⁰), e enjte (12³⁰-14⁰⁰)

Qëllimet e kursit(modulit):

Vetitë e komponimeve organike varen nga struktura e tyre. Studimi i strukturës hapsinore përbën një ndër kërkesat themelore të hulumtimit të këtyre komponimeve. Gjithashtu edhe reaktiviteti kimik në të shumtën e rasteve është i kushtëzuar nga stereokimia e molekulave organike. Në anën tjetër struktura tridimensionale e molekulave organike është faktor kyç për aktivitetin biologjik të shumë komponimeve organike. Studimi i stereokimisë së komponimeve organike është i rëndësishëm fundamentele shkencore.

Qëllimi i kësaj lënde është që studentëve t'u ofrohet informacion i mjaftueshëm për stereokiminë e komponimeve organike dhe për ndikimin e saj në vetitë e tyre.

Rezultatet e pritura të nxënies:

Pas përfundimit të këtij kursi (lënde) studenti do të jetë në gjendje që:

- Të njohin strukturën hapsinore të molekulave organike.
- Të kuptojnë dhe të përshkruajnë lidhmërinë e strukturës hapsinore me vetitë e komponimeve organike.
- Të zbatojnë metodat për paraqitjen e stereoizomerëve me formula kimike.
- Të përcaktojnë llojet e stereoizomerëve për komponime të ndryshme organike.
- Të vlerësojnë rëndësinë e hulumtimit të stereokimisë dhe lidhmërinë e saj me vetitë e komponimeve organike

Literatura:

1. Francis A. Carey, **Organic Chemistry**, (sixth edition), Mc. Graw Hill Higher Education, Boston, Madison, New York, San Francisco, Lisbon. London, Singapor, Toronto...2006
2. John McMurry, **Organic Chemistry**, Brooks/ColeCengage Learning, 2012, Canada, Australia, JAPAN, korea, Mexico, Singapore, Spain, United Kingdom, USA.
3. Maitland Jones, Jr., **Organic Chemistry**, W. W. Norton & Company, New York- London, 1997.
4. A. David Baker, Robert Engel, **Organic Chemistry**, West Publishing Company, St. Paul, New York, Los Angeles, San Francisco, 1992.
5. Daniel R, Bloch, **Organic Chemistry Demystified**, McGraw-Hill, New York, Chicago, San Francisco, Mexico City, New Delhi, Singapore, Sidney, Toronto, 2006
6. V. Kalaj, **Bazat e Stereokimisë**, (material për përdorim intern).
7. M. Mihailovic, Teorijski Osnovi Fizicko-Organike Hemije i Stereohemije, N. K Beograd.

Vlerësimi i njohurive:

Aktiviteti i studentëve në ligjërata dhe punë eksperimentale, testimet, vlerësimi me gojë.

Metodologjia e mësimdhënjes:

(leksione, seminare, diskutime, ushtrime eksperimentale, konsultime etj.).

Plani i detajizuar i mësimit për semestrin dimror:

Java e parë :

Njoftim me planprogramin e lëndës dhe literaturën

Java e dytë:

Hiraliteti molekular: Enantiomerët

Komponimet hirale dhe ahirale, stereoizomerët, enantiomerët, Paraqitja e stereoizomerëve me modele molekulare, qendra hirale, elementet e simetrisë në molekulat ahirale

Lit. 1 (298-302)

Java e tretë:

Aktiviteti optik

Drita e polarizuar, polarimetri, këndi i rrotullimit optik,

Lit. 1 (303-305)

Mënyra e paraqitjes së molekulave organike

Modelet molekulare, llojet dhe përdorimi i tyre, paraqitja grafike e molekulave me një atom të karbonit asimetrik

- Java e katërtë:* **Konfiguracioni i stereoizomerëve**
Konfiguracioni absolut dhe konfiguracioni relativ, sistemi R/S sipas Cahn-Ingold-Prelog, Projektionet e Fischer-it, përcaktimi i konfiguracionit R/S.
Lit. 1 (305-308)
- Java e pestë:* **Vetitë e Enantiomerëve**
Dallimet fizike dhe dallimet kimike.
Lit. 1 (309-312)
- Java e gjashtë:* **Interkonvertimi i enantiomerëve**
Interkonvertimi përmes ekuilibrit mobil,
- Java e shtatë:* **Analiza stereokimike e komponimeve unazore**
Interkonvertimi përmes ekuilibrit mobil,
- Java e tetë:* **Molekulat me dy e më tepër qendra hirale**
Enantiomerët dhe diastereomerët, projektionet e tyre, molekulat ahirale (mezo-forma), molekulat me më shumë qendra hirale.
Lit. 1 (312-321)
- Java e nëntë:* **Elementet e simetrisë së molekulave organike**
Qendra e simetrisë, rrafshi i simetrisë dhe bosti i simetrisë
- Modifikacioni racemik**
- Java e dhjetë:* **Epimerizimi, mutarotacioni dhe transformimi asimetric i rendit të parë**
- Java e njëmbëdhjetë:* **Sinteza asimetricke**
- Java e dymbëdhjetë:* **Vlerësimi intermedier**
- Java e trembëdhjetë:* **Reaksionet e formimit të diastereomerëve**
Reaksionet e adiconimit në alkene, shembuj të adiconimit në alkene ciklike
Lit. 1 (321-324)
- Java e katërmëdhjetë:* **Rezolucioni i stereoizomerëve**
Separimi i modifikacionit racemik, metodat e separimit.
Lit. 1 (324-327)
- Java e pesëmbëdhjetë:* **Punim seminarik (referim i studentëve)**
- Polimerët stereoregular dhe qendrat hirale tjera ndaj karbonit**
Polimerët izotaktik, dhe polimerët sindiotaktik, azoti si qendër hirale
Lit. 1 (327-329)

Metodat e vlerësimit:

Për vlerësim merren në konsideratë të gjitha aktivitetet e matshme të dijës dhe të shkathtësive të studentëve.

▪ Vlerësimi intermedier:	10%
▪ Pjesëmarrja aktive në leksione	10%
▪ Kryerja me sukses e ushtrimeve eksperimentale	20%
▪ Punimet seminarike	10%
▪ Provimi final:	50%
▪ Total:	100%

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes: (Vijimi në ligjërata dhe ushtrime duhet të jetë i rregullt. Studentët duhet të sillen konform rregullave të përgjithshme universitare. Për rregullat e veëanta dhe specifikat e organizimit të ligjëratave e ushtrimeve, studentët njoftohen nga profesori i lëndës dhe asistenti i tij).

Prishtinë
Më 15. 10. 2012

Prof. Dr. Ramiz Hoti

